

Od roku 1995 se mzda reálně zvýšila o 62,8 procenta

Průměrné mzdy rostou v posledních letech stále pomaleji. V roce 2012 je předstihuje růst spotřebitelských cen, takže **reálná kupní síla mzdy se snižuje**.

Zatímco strukturální statistika mezd shromažďuje data za jednotlivé zaměstnance s cílem poskytovat co nejpodrobnější informace, z podnikového výkaznictví získává ČSÚ údaje o agregátních průměrných mzdách v národním hospodářství. Na výkazech se zjišťují informace o celkovém počtu zaměstnanců a o výši jim zúčtovaných mzdových prostředků. Údaje o průměrných mzdách se proto mohou třídit pouze podle podnikových hledisek, např. podle odvětví a velikostních skupin.

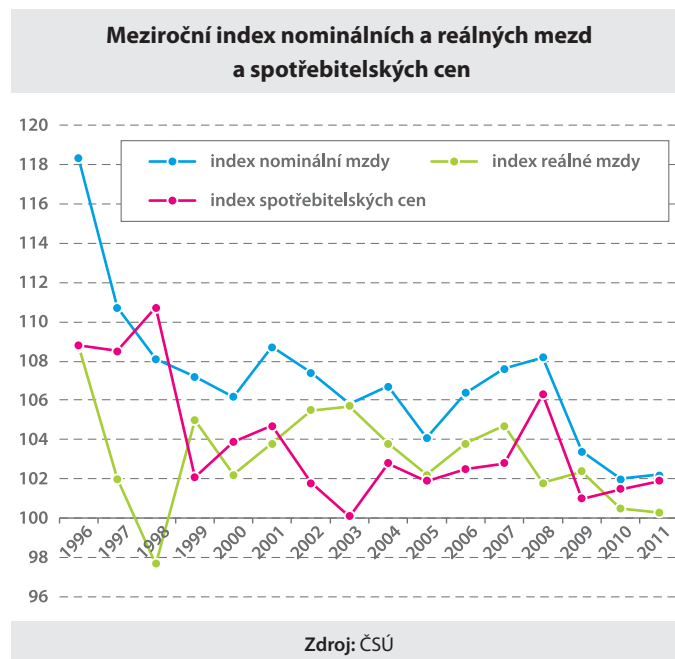
Vývoj v období 1995–2011

Meziroční přírůstky nominální mzdy byly v období 1995 až 2011 značně rozdílné. Nejvyšších bylo dosaženo hned na počátku období v letech 1996 a 1997 (18,3 %, resp. 10,7 %). Poté již nepřekročily hranici 9 %.

Nejnižší přírůstky průměrné mzdy byly zaznamenány v posledních třech letech, nejnižší byly v roce 2010, a to 2,0 %.

Ve vývoji reálné mzdy se odrážel vliv jak indexu nominálních mezd, tak také vývoj cenové úrovně (inflace) vyjádřený indexem spotřebitelských cen. Ten byl nejvyšší na začátku sledovaného období. V roce 1998, kdy byl index spotřebitelských cen vyšší než index nominální mzdy, došlo dokonce k poklesu reálné mzdy o 2,3 %.

Vysoký index spotřebitelských cen se na reálném růstu mzdy po-

depsal i v roce 2008, kdy se nominálně mzda zvýšila o 8,2 %, ale reálně pouze o 1,8 %. Nejméně vzrostla reálná mzda v letech 2010 a 2011. Celkově se mzda od roku 1995 reálně zvýšila o 62,8 %.

Důležitá metodika

K tomu, aby si čtenář mohl udělat obrázek o výpočtu výše uvedených čísel, je zapotřebí, aby se blíže seznámil s metodikou ČSÚ. Například, kdo se zahrnuje do evidenčního počtu zaměstnanců. Patří tam osoby v pracovním, služebním nebo členském poměru (kde součástí členství je též pracovní vztah) k zaměstnavateli (dále jen pracovní poměr). Nezahrnují se osoby, které vykonávají veřejné funkce (např. poslanci, senátoři, uvolnění čle-

nové zastupitelstev všech stupňů), soudci, ženy na mateřské dovolené, osoby na rodičovské dovolené (nepracují-li současně v pracovním poměru), učni, osoby pracující pro firmu na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a zaměstnanci ekonomických subjektů statisticky nesledovaných. Důležitým statistickým ukazatelem je přepočtený průměrný evidenční počet zaměstnanců. Je přepočtem průměrného evidenčního počtu zaměstnanců ve fyzických osobách podle délky jejich pracovních úvazků na zaměstnavatelem stanovenou (plnou) pracovní dobu.

Průměrná hrubá měsíční mzda představuje podíl mezd bez ostatních osobních nákladů, které připadají na jednoho zaměstnance evidenčního počtu za měsíc. Do

mezd se zahrnují základní mzdy a platy, příplatky a doplatky ke mzdě nebo platu, odměny, náhrady mezd a platů, odměny za pracovní pohotovost a jiné složky mzdy nebo platu, které byly v daném období zaměstnancům zúčtovány k výplatě. Nezahrnují se náhrady mzdy nebo platu za dobu trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény placené zaměstnavatelem. Jedná se o hrubé mzdy, tj. před snížením o pojistné na všeobecné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, zálohové splátky daně z příjmů fyzických osob a další zákonné nebo se zaměstnancem dohodnuté srážky.

V roce 2011 dosáhl počet zaměstnanců (na přepočtené počty) v celém národním hospodářství 3 793,1 tis. osob, kterým byly zúčtovány mzdy bez ostatních osobních nákladů ve výši 1 112,3 mld. Kč. Průměrná hrubá měsíční nominální mzda vzrostla za období 1995 až 2011 téměř trojnásobně, z 8 266 Kč v roce 1995 na 24 436 Kč v roce 2011.

Poslední údaje o vývoji průměrné mzdy má ČSÚ za 1. pololetí 2012. Průměrná hrubá měsíční nominální mzda dosáhla výše 24 341 Kč, což je o 2,8 % více než ve stejném období roku 2011. Protože se spotřebitelné ceny zvýšily za uvedené období o 3,5 %, reálně se mzda snížila o 0,7 %

Alena Soběslavská
oddělení statistiky práce